Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2015. gada 16. jūlijā *

Prasība atcelt tiesību aktu — Padomes lēmums, ar ko pilnvaro sākt sarunas par Eiropas Savienības siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas sasaisti ar Austrālijas siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu — Sarunu norādes — Īpaša komiteja — LES 13. panta 2. punkts, LESD 218. panta 2.–4. punkts un 295. pants — Institucionālais līdzsvars

Lieta C-425/13

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši LESD 263. pantam, ko 2013. gada 24. jūlijā cēla

Eiropas Komisija, ko pārstāv *G. Valero Jordana* un *F. Castillo de la Torre*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

ko atbalsta

Eiropas Parlaments, ko pārstāv *R. Passos* un *D. Warin*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā,

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko pārstāv *K. Michoel*, kā arī *M. Moore* un *J. P. Hix*, pārstāvji,

atbildētāja,

ko atbalsta

Čehijas Republika, ko pārstāv *M. Smolek*, *J. Vláčil* un *E. Ruffer*, pārstāvji,

Dānijas Karaliste, ko pārstāv *C. Thorning*, *L. Volck Madsen* un *U. Melgaard*, pārstāvji,

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv *T. Henze* un *B. Beutler*, pārstāvji,

Francijas Republika, ko pārstāv *D. Colas*, *G. de Bergues* un *F. Fize*, kā arī *N. Rouam*, pārstāvji,

Nīderlandes Karaliste, ko pārstāv *M. Bulterman* un *M. de Ree*, pārstāves,

Polijas Republika, ko pārstāv *B. Majczyna*, pārstāvis,

* Tiesvedības valoda – angļu.

Zviedrijas Karaliste, ko pārstāv A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, kā arī E. Karlsson, L. Swedenborg un C. Hagerman, pārstāvji,

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv *E. Jenkinson* un *M. Holt*, pārstāvji, kuriem palīdz *J. Holmes* un *B. Kennelly*, *barristers*,

personas, kas iestājušās lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), M. Ilešičs [*M. Ilešič*], A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*], K. Vajda [*C. Vajda*], S. Rodins [*S. Rodin*] un K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], E. Juhāss [*E. Juhász*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], E. Levits, F. Biltšens [*F. Biltgen*] un K. Likurgs [*C. Lycourgos*],

ģenerāladvokāts M. Vatelē [*M. Wathelet*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 6. janvāra tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2015. gada 17. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar savu prasības pieteikumu Eiropas Komisija lūdz atcelt Padomes 2013. gada 13. maija lēmuma, ar ko pilnvaro sākt sarunas par Eiropas Savienības emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas sasaisti ar Austrālijas emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), 2. panta otro teikumu, kā arī šī lēmuma pielikuma A sadaļu.

Atbilstošās tiesību normas

Direktīva 2003/87/EK

2 Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīva 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 32. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/29/EK (OV L 140, 63. lpp.; turpmāk tekstā – "Direktīva"), tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 175. panta 1. punktu. Kā noteikts tās preambulas piektajā apsvērumā, šīs direktīvas mērķis ir palīdzēt pilnīgāk izpildīt Eiropas Kopienas un tās dalībvalstu saistības atbilstoši Kioto protokolam, lai samazinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu antropogēnās emisijas.

3 Direktīvas 1. pantā tās priekšmets ir definēts šādi:

"Ar šo direktīvu izveido sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā [..], lai veicinātu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju samazināšanos rentablā un ekonomiski efektīvā veidā."

4 Saskaņā ar Direktīvas 25. pantu "Saistība ar citām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām":

"1. Šādi līgumi būtu jāslēdz ar trešām valstīm, kuras minētas Kioto protokola B pielikumā un kuras ir šo protokolu ratificējušas, lai nodrošinātu savstarpēju kvotu atzīšanu starp Kopienas sistēmu un citām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmām saskaņā ar Līguma 300. panta noteikumiem.

1.a Var noslēgt nolīgumus, kuros paredzēta kvotu savstarpēja atzīšana starp Kopienas sistēmu un saderīgām obligātajām siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju tirdzniecības sistēmām, kuras paredz absolūtos emisiju ierobežojumus un kuras izveidotas jebkurā citā valstī, pavalstī vai reģionālā struktūrā.

1.b Ar trešām valstīm vai pavalstīm, vai reģionālām struktūrām var noslēgt nesaistošus nolīgumus par administratīvo un tehnisko jautājumu koordinēšanu saistībā ar kvotām Kopienas sistēmā vai citās obligātās siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisiju tirdzniecības sistēmās, kas paredz absolūtos emisiju ierobežojumus.

2. Ja ir noslēgts līgums, kāds minēts 1. punktā, tad Komisija [..] izstrādā visus nepieciešamos noteikumus attiecībā uz kvotu savstarpēju atzīšanu atbilstīgi šim līgumam. [..]"

Tiesvedības priekšvēsture

5 2011. gadā Austrālijas Savienība sazinājās ar Komisiju, lai sāktu divpusējas sarunas par Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas sasaistīšanu ar Austrālijas sistēmu.

6 Oficiālais ieteikums par atļauju sākt sarunas ar Austrālijas Savienību, lai sasaistītu attiecīgās tirdzniecības sistēmas, tika sagatavots, ņemot par paraugu agrāk pieņemtu ieteikumu par Savienības emisijas kvotu tirdzniecības sasaistīšanu ar Šveices tirdzniecības sistēmu. Komisija to pieņēma 2013. gada 24. janvārī un pēc tam nosūtīja Eiropas Savienības Padomei. Diskusiju laikā, kuras notika Padomes Vides jautājumu darba grupā, dalībvalstis lūdza atļaut plašāk iesaistīties sarunās ar Austrālijas Savienību, kas nebija paredzēts Komisijas ieteikumā. 2013. gada 22. aprīlī Padomes Vides jautājumu darba grupa apstiprināja kompromisa tekstu ar dažām nelielām izmaiņām.

7 2013. gada 2. maijā Komisija nosūtīja paziņojumu, kurš ir iekļaujams protokolā un kurā tā apstrīdēja atsevišķus aplūkotā lēmuma projekta par attiecīgo sarunu sākšanu aspektus (Dokuments 8805/13, ADD1). Padome arī iesniedza paziņojumu 2013. gada 8. maijā (Dokuments 8805/13, ADD2).

8 Šis lēmuma projekts tika iesniegts Pastāvīgo pārstāvju komitejā (*Coreper*) un visbeidzot tika pieņemts bez izmaiņām kā "A" punkts 2013. gada 13. maija Lauksaimniecības un zivsaimniecības padomes dienas kārtībā.

9 Apstrīdētā lēmuma 1. panta 1. punktā Komisijai tika atļauts sākt attiecīgās sarunas Savienības vārdā.

10 Apstrīdētā lēmuma 1. panta 2. punktā ir paredzēts, ka "Komisija veic attiecīgās sarunas [..] atbilstoši sarunu norādēm, kuras ir paredzētas šā lēmuma pielikumā".

11 Minētā lēmuma 2. panta otrajā teikumā ir paredzēts, ka "Komisija rakstveidā informē Padomi par sarunu rezultātiem pēc katras sarunu kārtas un katrā ziņā vismaz vienu reizi trijos mēnešos".

12 Minētā lēmuma pielikumā Komisijai adresētās sarunu norādes (Dokuments 8568/13) ir ietvertas A sadaļā un tās ir formulētas šādi:

"A. Sarunu procedūra

1. Komisija risina sarunas saskaņā ar spēkā esošajiem atbilstošajiem Savienības tiesību aktiem. Vajadzības gadījumā 1. panta 2. punktā minētā Īpašā komiteja vai Padome sagatavo detalizētas Savienības sarunu nostājas. Vides jautājumu darba grupa tiek iecelta par Īpašo komiteju, lai palīdzētu Komisijai šajā uzdevumā. Īpašās komitejas sanāksmes organizē un vada Padomes prezidējošā dalībvalsts.

2. Sarunām jābūt sagatavotām savlaicīgi iepriekš. Šajā nolūkā Komisija paziņo paredzēto grafiku un sarunu tematus Padomei un nosūta atbilstošos dokumentus iespējami īsā laikā, lai Īpašās komitejas locekļiem dotu iespēju pieņemamā termiņā labi sagatavoties turpmākajām sarunām.

3. Pirms katras sarunu kārtas notiek Īpašās komitejas sanāksme, lai noteiktu būtiskos jautājumus un attiecīgajā gadījumā definētu nostājas vai pamatnostādnes sarunām. Ja nepieciešams, saņemot Īpašās komitejas iepriekšēju atļauju, Klimata pārmaiņu komitejai var lūgt pamatnostādnes par sarunu specifiskiem tehniskajiem aspektiem.

4. Komisija ziņo Padomei par sarunu iznākumu pēc katras sarunu kārtas un katrā ziņā vismaz vienu reizi trijos mēnešos. Komisija informē Padomi par jebkuru būtisku problēmu, kas var rasties sarunu gaitā, un apspriežas par šo jautājumu ar Īpašo komiteju."

13 Sarunu norāžu B sadaļā ir atspoguļots sarunu saturs un apjoms.

14 Padomes 2013. gada 8. maija paziņojuma, kas attiecas uz lēmuma projektu par sarunu sākšanu, otrajā rindkopā ir noteikts:

"Īpašas komitejas izveide atbilstoši LESD 218. panta 4. punktam nozīmē, ka minētā komiteja [..] ir pilnvarota uzraudzīt sarunu norisi un palīdzēt sarunu vadītājam, ņemot vērā Padomes pieņemtās sarunu norādes."

15 Apstrīdētais lēmums Komisijai tika paziņots 2013. gada 15. maijā.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

16 Komisija lūdz Tiesu:

— galvenokārt atcelt apstrīdētā lēmuma 2. panta otro teikumu un pielikuma A sadaļu;

— pakārtoti atcelt apstrīdēto lēmumu un paturēt spēkā tā sekas gadījumā, ja tas tiktu atcelts pilnībā, un

— piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

17 Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2013. gada 7. oktobrī, Padome saskaņā ar Tiesas Reglamenta 151. pantu lūdza Tiesu "izņemt no lietas materiāliem" apstrīdēto lēmumu un sarunu norādes, kā arī tās Komisijas prasības pieteikuma rindkopas, kurās citētas minētās norādes. Padome arī lūdza Tiesu veikt pasākumus, ko tā uzskata par piemērotiem, lai garantētu, ka sarunu norāžu saturs "netiks publiskots" un lai šo norāžu būtību "nevarētu secināt no Tiesas publiskajiem dokumentiem".

18 Šis Padomes lūgums tika noraidīts ar rīkojumu Komisija/Padome (C-425/13, EU:C:2014:91).

19 Eiropas Parlaments, kuram ar Tiesas priekšsēdētāja 2014. gada 13. februāra lēmumu tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam, lūdz apmierināt Komisijas prasījumus.

20 Padome lūdz Tiesu noraidīt prasību vai gadījumā, ja apstrīdētais lēmums tiek atcelts, neatstāt spēkā tā sekas un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

21 Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Nīderlandes Karaliste, Polijas Republika un Zviedrijas Karaliste, kurām ar Tiesas priekšsēdētaja 2014. gada 13. februāra lēmumu tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam, lūdz Tiesu noraidīt prasību.

22 Čehijas Republika un Francijas Republika, kurām ar Tiesas priekšsēdētaja 2014. gada 13. februāra lēmumu tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam, lūdz Tiesu prasību noraidīt un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

23 Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, kurai ar Tiesas priekšsēdētaja 2014. gada 13. februāra lēmumu tika atļauts iestāties lietā Padomes prasījumu atbalstam, lūdz Tiesu prasību noraidīt pilnībā un gadījumā, ja tā tiktu pilnībā vai daļēji apmierināta, neatstāt spēkā apstrīdētā lēmuma sekas.

Par prasību

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

24 Padome norāda uz Komisijas prasības nepieņemamību, ciktāl tā ir vērsta pret apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļu, kurā ir ietvertas strīdīgās sarunu norādes. Tā apgalvo, ka citos institucionālos strīdos Komisija esot atzinusi, ka šādas sarunu norādes neesot saistoši akti.

25 Komisija apgalvo, ka tas, ka sarunu direktīvām nav saistošas iedarbības, nenozīmējot, ka tās nerada tiesiskas sekas. Tā kā Padome esot skaidri noteikusi, ka attiecīgās sarunu norādes Komisijai ir saistošas, tās celtā prasība esot pieņemama.

Tiesas vērtējums

26 Ir jāatgādina, ka prasība atcelt tiesību aktu ir ierosināma par visiem Savienības iestāžu pieņemtajiem noteikumiem neatkarīgi no to būtības vai formas, ar nosacījumu, ka to mērķis ir radīt tiesiskas sekas (skat. spriedumu Komisija/Padome, C-28/12, C:2015:282, 14. punkts un tajā minētā judikatūra).

27 Lai noteiktu, vai šādi noteikumi rada tiesiskas sekas, ir jāņem vērā to būtība (šajā ziņā skat. spriedumu Nīderlandes Karaliste/Komisija, C-147/96, EU:C:2000:335, 27. punkts).

28 Šajā ziņā Tiesa jau ir nospriedusi, ka lēmums, kas pieņemts, pamatojoties uz LESD 218. panta 3. un 4. punktu, rada tiesiskas sekas Savienības attiecībās ar tās dalībvalstīm, kā arī starp Savienības iestādēm (skat. spriedumu Komisija/Padome, C-114/12, EU:C:2014:2151, 40. punkts).

29 Šajā lietā apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļā, kurā ietvertas strīdīgās sarunu norādes, ir aprakstīta precīza un detalizēta sarunu, kas attiecas uz iecerēto nolīgumu, procedūra, ko Padome acīmredzot bija vēlējusies noteikt Komisijai, kā tas izriet arī no šī lēmuma 1. panta 2. punkta.

30 Tātad tas rada tiesiskas sekas.

31 Līdz ar to prasība ir pieņemama.

Par lietas būtību

32 Savas prasības pamatojumam Komisija izvirza divus pamatus. Pirmais pamats, kas attiecas uz sarunu norāžu A sadaļā minēto detalizēto procedūru, izriet no LES 13. panta 2. punkta, LESD 218. panta 2.–4. punkta un 295. panta, kā arī institucionālā līdzsvara principa pārkāpuma. Otrais pamats, kas attiecas uz apstrīdēto lēmumu, ciktāl tajā ir paredzēts, ka Īpašā komiteja vai Padome "sagatavo detalizētas Savienības sarunu nostājas", izriet no LESD 13. panta 2. punkta un LESD 218. panta, kā arī no arī institucionālā līdzsvara principa pārkāpuma.

33 Tiesa uzskata, ka abi šie pamati ir jāaplūko kopā.

Lietas dalībnieku argumenti

34 Komisija norāda, ka sarunas par starptautisku nolīgumu jomās, kas neattiecas galvenokārt vai vienīgi uz kopējo ārpolitiku un drošības politiku, ietilpst tās kompetencē. Pārējās Savienības iestādes nevarot apstrīdēt tās sarunu vadītājas lomu šajā jomā. Lai arī LESD Padomei esot piešķirtas pilnvaras atļaut sākt šādas sarunas, tai tomēr neesot pilnvaru paplašināt sarunu norāžu apjomu, ietverot tajās noteikumus, kas nav tieši saistīti ar sarunām ar attiecīgo trešo valsti.

35 Komisija uzskata, ka pilnvarās pieņemt sarunu norādes neietilpst pilnvaras noteikt kārtību, kādā sarunas jārisina, jo minētajās norādēs esot tikai jādefinē stratēģiskās izvēles un pamatmērķi, kas ir jāaizstāv sarunu laikā.

36 Komisija apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļā paredzētajā detalizētajā sarunu procedūrā Padomei esot piešķirtas jaunas pilnvaras, kas esot pretēji tam, kas paredzēts LESD 218. panta 2.–4. punktā. Padome, vienpusēji nosakot šādu procedūru, uzliekot Komisijai pienākumus, kas neesot saderīgi ar minētajiem noteikumiem.

37 Komisija uzskata, ka Padome, paplašinot ar attiecīgajām sarunu norādēm pilnvaras, kas tai piešķirtas ar Līgumiem, esot pārkāpusi arī LES 13. panta 2. punktu, kā arī institucionālā līdzsvara principu.

38 Komisija uzsver, ka, lai arī iestādēm varētu būt lietderīgi vienoties par sadarbības kārtību, šāda kārtība atbilstoši LESD 295. pantam ir jāparedz iestāžu nolīgumos. Tā kā šajā gadījumā šāds nolīgums neesot noslēgts, Padome, pieņemot apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļu, esot pārkāpusi arī šo pantu.

39 Komisija apgalvo, ka Padomei saskaņā ar minēto A sadaļu sarunās esot izšķiroša loma. Šajā pašā sadaļā esot paredzēts, ka LESD 218. panta 4. punktā minētajai Īpašajai komitejai vai Padomei noteiktos apstākļos ir jādefinē "detalizētas Savienības sarunu nostājas", kas Komisijai esot saistošas. Līgumos šai komitejai vai Padomei neesot piešķirta nekāda tieša loma lēmumu pieņemšanā sarunu laikā, jo Komisijai šajā ziņā esot neierobežota kompetence. Īpašā komiteja esot tikai konsultatīva iestāde, kas var palīdzēt sarunu rīkotājam.

40 Pēc Komisijas domām, tās pienākums esot noteikt apspriešanās ar Īpašo komiteju, ko Padome iecēlusi saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu, kārtību. Šajā tiesību normā Īpašajai komitejai esot piešķirta vienīgi konsultatīva loma, jo sarunas esot jārisina, vienīgi "apspriežoties ar" to. Lai arī šī komiteja var izteikt savu viedokli par dažādiem sarunu aspektiem, Komisija uzskata, ka sarunu norādes, tā kā tajās minētajai komitejai vai Padomei ir atļauts pieņemt "detalizētas Savienības sarunu nostājas", kas līdz ar to būtu saistošas Komisijai, esot pretrunā LESD 218. pantam.

41 Visbeidzot Komisija norāda, ka apstrīdētā lēmuma elementi, kuru atcelšana tiek lūgta, esot atdalāmi no lēmuma pārējās daļas un ka līdz ar to esot iespējams šo lēmumu atcelt daļēji. Katrā ziņā daļēja atcelšana neietekmētu Īpašās komitejas iecelšanu.

42 Parlaments piekrīt Komisijas apsvērumiem. Tas norāda, ka LESD neesot Padomei atļauts vienpusēji pieņemt jaunu sarunu kārtību, kas būtu saistoša sarunu vadītājam. Ja tas tā būtu, tiktu ietekmētas gan Komisijas kā sarunu vadītājas pilnvaras, gan Parlamenta pilnvaras.

43 Parlaments arī norāda, ka saskaņā ar LES 13. panta 2. punktu katrai iestādei ir jādarbojas saskaņā ar tai piešķirtajām pilnvarām un ievērojot lojālas sadarbības principu.

44 Parlaments norāda, ka nedz tam, nedz Padomei neesot atļauts aktīvi uzņemties pastāvīgu un galveno lomu sarunās, iejaucoties sarunu vadītāja prerogatīvās. It īpaši sarunu laikā Padome nevarot sevis pašas vārdā vai tās ieceltās Īpašās komitejas vārdā atsaukties uz lēmuma pieņēmēja lomu.

45 Padome apgalvo, ka pilnvaras pieņemt sarunu norādes, lai ļautu Komisijai Savienības vārdā vadīt sarunas par starptautisku nolīgumu, kas tai ir piešķirtas LESD 218. panta 4. punktā, nevarot interpretēt tādējādi, ka tai neesot iespēja noteikt arī sarunu rīkošanas kārtību. Faktiski jebkāda citāda LESD 218. panta 4. punkta interpretācija atņemtu šai tiesību normai tās lietderīgo iedarbību.

46 Čehijas Republika, Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Polijas Republika, Zviedrijas Karaliste, kā arī Apvienotā Karaliste piekrīt šim Padomes argumentam un norāda, ka LESD 218. panta 2.–4. punkta formulējumā nav minēts nekāds ierobežojums attiecībā uz šādu norāžu pieņemšanu, nedz arī tam ir pretrunā, ka minētās iestādes pieņem procesuālus noteikumus, it īpaši attiecībā uz apspriešanās ar Īpašo komiteju kārtību.

47 Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika un Apvienotā Karaliste arī uzskata, ka pilnvarās dot sarunu norādes Komisijai ietilpst arī pilnvaras precizēt procesuālas sarunu prasības, lai nodrošinātu LES 13. panta 2. punktā paredzēto lojālo sadarbību starp iestādēm, kā arī institucionālā līdzsvara ievērošanu.

48 Padome norāda, ka tai, pieņemot lēmumu, ar kuru atļauj sākt sarunas un ieceļ sarunu vadītāju, ir jāizvērtē, vai būtu pieņemami vai pat nepieciešami iekļaut sarunu norādēs norādījumus par katrai iestādei uzticēto lomu, kā arī procesuālo kārtību, kādā sarunām jānotiek. Tas izrietot no Padomes tiesībām izlemt piešķirt vai nepiešķirt šādu atļauju.

49 Padome skaidro, ka strīdīgajās sarunu norādēs ietvertie procesuālie noteikumi attiecoties vienīgi uz Komisijas kā sarunu vadītājas attiecībām ar Padomi kā iestādi, kas piešķir atļauju sākt sarunas par starptautisku nolīgumu un to parakstīt, un Īpašo komiteju, kuru Padome var iecelt, lai uzraudzītu sarunas.

50 Padome uzskata, ka ar šiem procesuālajiem noteikumiem, kas ietverti sarunu norādēs, neesot pārkāpta katras iestādes attiecīgā loma, ne arī starp tām ar Līgumiem iedibinātais līdzsvars. Faktiski šādos noteikumos esot tikai noteikts veids, kā iestādēm būtu jākonkretizē lojālas sadarbības princips starptautisku sarunu kontekstā.

51 Čehijas Republika, Dānijas Karaliste un Zviedrijas Karaliste piekrīt šim Padomes argumentam, kas izriet no tās aktīvas lomas sarunās par starptautisku nolīgumu. Padomes kompetence pieņemt sarunu norādes un apstāklis, ka saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu Komisijai sarunas ir jāvada, apspriežoties ar Īpašo komiteju, nozīmējot nepārtrauktu koordināciju un pastāvīgu dialogu starp Komisiju un Padomi, un šis process neattiecas tikai uz kādu noteiktu sarunu posmu.

52 Šajā ziņā Polijas Republika norāda, ka vienīgi Padomei pieņemama sarunu rezultāta sasniegšana galu galā var izraisīt nolīguma parakstīšanu un noslēgšanu Savienības vārdā. Tādēļ arī esot nepieciešams, ka Padome brīdī, kad tā piešķir atļauju sarunu vadītājam, var noteikt robežas un norādīt nosacījumus, ar

kādiem sarunas tiks risinātas. Līdz ar to esot jānovērš situācija, kurā šis rezultāts būtu nepieņemams Padomei un kurā atteikums apstiprināt galīgo nolīguma projektu negatīvi ietekmētu attiecības ar otru pusi. Tātad Padomes pilnvarām aktīvi uzraudzīt sarunas esot pastāvīgs raksturs un tās neaprobežojas tikai ar lēmuma, ar ko atļauj sākt sarunas, pielikumā ietverto sarunu norāžu pieņemšanu.

53 Padome uzskata, ka Komisijai ir jārisina sarunas tā pilnvarojuma robežās, kuru Padome tai ir piešķīrusi. Īpašajā komitejā sagatavotās nostājas esot jāuztver kā Padomes sarunu norāžu konkrēta izpausme un to pašu par sevi mērķis esot palīdzēt sarunu vadītājam, precizējot Padomes atbalstītos viedokļus. Komisijai esot jānosaka veids, kā risināt sarunas, bet vienmēr ievērojot Īpašās komitejas pamatnostādnes, neatkarīgi no tā, vai tās būtu mutvārdu norādījumu vai dokumentos izklāstītu nostāju formā.

54 Padome norāda, ka sarunu nostāju definēšanas Īpašajā komitejā mērķis esot palīdzēt sarunu vadītājam, ievērojot sarunu norādes. Šīs nostājas neesot jāsaprot tādējādi, ka Komisijai būtu pienākums sasniegt ieteikto rezultātu attiecībā uz visām pamatnostādnēm, kuras tajās definētas.

55 Šajā ziņā Čehijas Republika, Francijas Republika un Apvienotā Karaliste norāda uz Padomes iespēju noteikt apspriešanās ar Īpašo komiteju kārtību. Turklāt, apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļā, kurā ir ietvertas strīdīgās sarunu norādes, paredzot, ka minētā komiteja vai pati Padome var pieņemt "detalizētas sarunu nostājas", minētajās norādēs ir tikai atgādinātas Padomes tiesības tās precizēt jebkurā brīdī, kā arī Īpašās komitejas loma.

56 Šajā ziņā Vācijas Federatīvā Republika piebilst, ka dalībvalstu "specializētās zināšanas" aplūkotā nolīguma jomā nevarētu tikt pietiekami izmantotas, ja Komisijai izdotos uzspiest savu gribu iesaistīties sarunās pilnīgi autonomi un neņemot vērā Īpašās komitejas apsvērumus.

57 Padome arī noraida argumentu, kas attiecas uz LESD 295. pantā paredzētā iestāžu nolīguma attiecībā uz procesuālajiem noteikumiem neesamību, jo šādā nolīgumā būtu iesaistīta ne tikai Komisija un Padome, bet arī Parlaments, kas būtu pretrunā LESD 218. pantā iedibinātajam līdzsvaram starp iestādēm.

58 Padome, kuru atbalsta Apvienotā Karaliste, visbeidzot norāda, ka nevarot būt runas par apstrīdētā lēmuma 2. panta otrā teikuma un minētā lēmuma pielikuma A sadaļas daļēju atcelšanu, jo atcelšana būtiski grozītu kopējo sarunu atļaujas saturu. No apstrīdētā lēmuma un tā pielikuma pašas struktūras izrietot, ka šie noteikumi veido no kopuma neatdalāmu daļu.

Tiesas vērtējums

59 Šī prasība attiecas, pirmkārt, uz apstrīdētā lēmuma 2. panta otro teikumu un, otrkārt, uz minētā lēmuma pielikuma A sadaļu. Šie divi prasības aspekti ir jāizvērtē pēc kārtas.

60 Pirmkārt, Komisija apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma 2. panta otrajā teikumā paredzētais pienākums, saskaņā ar kuru "Komisija rakstveidā informē Padomi par sarunu rezultātiem pēc katras sarunu kārtas un katrā ziņā vismaz vienu reizi trijos mēnešos", ir pretrunā LESD 218. panta 2.–4. punktam, LES 13. panta 2. punktam un institucionālā līdzsvara principam, kā arī LESD 295. pantam.

61 Tā kā šajā strīdā LESD 218. panta 4. punkts ir galvenā atsauces tiesību norma, kas regulē attiecīgi Padomei un Īpašajai komitejai, kā arī Komisijai piešķirto pilnvaru nošķiršanu, izvirzītais pamats vispirms būtu jāizvērtē, ņemot vērā šo tiesību normu.

62 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka LESD 218. pants starptautisko nolīgumu slēgšanas jomā veido autonomu un vispārīgu konstitucionālas piemērojamības normu, jo ar to Savienības iestādēm tiek piešķirtas noteiktas pilnvaras. Tā kā šīs tiesību normas mērķis ir izveidot līdzsvaru starp šīm pēdējām minētajām, tajā it īpaši ir paredzēts, ka sarunas par nolīgumiem starp Savienību un vienu vai vairākām

trešajām valstīm risina Komisija, ievērojot Padomes pieņemtās sarunu norādes, un pēc tam – vai nu pēc tam, kad Parlaments tos apstiprinājis, vai arī pēc apspriešanās ar to – tos noslēdz Padome. Tomēr kompetence noslēgt šādus nolīgumus ir piešķirta Padomei, ievērojot pilnvaras, kas Komisijai piešķirtas šajā jomā (šajā ziņā skat. spriedumu Francija/Komisija, C-327/91, EU:C:1994:305, 28. punkts).

63 Turklāt LES 17. panta 1. punktā ir paredzēts, ka, izņemot kopējās ārpolitikas un drošības politikas jomu, kā arī citus Līgumos paredzētos gadījumus, Komisija nodrošina Savienības ārējo pārstāvību.

64 Šo pilnvaru ietvaros Padomei un Komisijai tomēr ir jāievēro LES 13. panta 2. punkta otrais teikums, kurā ir paredzēts, ka "iestādes īsteno pilnīgu savstarpēju sadarbību". Šai sadarbībai ir īpaša nozīme Savienības darbībai starptautiskā mērogā, jo šāda darbība uzsāk ciešu sadarbības un konsultēšanās procesu starp Savienības iestādēm.

65 Turklāt LESD 218. panta 4. punktā ir paredzēts, ka, ja Padome ir iecēlusi Īpašo komiteju, sarunas jāveic, apspriežoties ar to.

66 Šādā gadījumā, kāds ir arī šajā lietā, Komisijai sarunu laikā ir jāiesniedz Īpašajai komitejai visa informācija, kas tai vajadzīga, lai uzraudzītu sarunu norisi, proti, it īpaši citu pušu paziņotās pamatnostādnes un aizstāvētās nostājas. Tikai tādējādi Īpašā komiteja var formulēt viedokli un norādes attiecībā uz sarunām.

67 Ņemot vērā dažādās iestāžu pilnvaras sarunās par LESD 218. pantā paredzētajiem nolīgumiem un to noslēgšanā, no Komisijas var tikt pieprasīts, lai tā šo informāciju sniedz arī Padomei. Faktiski ir lietderīgi, ka Padomes rīcībā ir minētā informācija, lai saprastu sarunu norisi, kuras attiecas uz nolīguma projekta, kas Padomei tiks iesniegts apstiprināšanai, izstrādi.

68 Līdz ar to pienākums, kas minēts apstrīdētā lēmuma 2. panta otrajā teikumā, kurā ir paredzēts, ka "Komisija rakstveidā informē Padomi par sarunu rezultātiem pēc katras sarunu kārtas un katrā ziņā vismaz vienu reizi trijos mēnešos", ir jāuzskata par saderīgu ar LESD 218. panta 2.–4. punktu.

69 Turklāt attiecībā uz iespējamo LES 13. panta 2. punkta pārkāpumu ir jāatgādina, ka saskaņā ar šo tiesību normu katra Savienības iestāde darbojas saskaņā ar Līgumos noteiktajām pilnvarām un atbilstīgi tajos izklāstītajām procedūrām, nosacījumiem un mērķiem. Šajā tiesību normā ir izteikts institucionālā līdzsvara princips, kurš ir raksturīgs Savienības institucionālajai struktūrai, kas nozīmē to, ka katrai iestādei savas pilnvaras ir jāīsteno, ievērojot citu iestāžu pilnvaras (skat. spriedumu Padome/Komisija, C-409/13, EU:C:2015:217, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).

70 To pašu iemeslu dēļ, kas norādīti šī sprieduma 66. un 67. punktā, apstrīdētā lēmuma 2. panta otrajā teikumā ir ievērots arī LES 13. panta 2. punktā paredzētais pienākums, saskaņā ar kuru katra Savienības iestāde darbojas saskaņā ar Līgumos noteiktajām pilnvarām.

71 Tāpat arī ar šo minētā lēmuma normu nekādi nav pārkāpts institucionālā līdzsvara princips.

72 Visbeidzot attiecībā uz apgalvoto LESD 295. panta pārkāpumu šajā tiesību normā Padomei nav liegta iespēja lēmumā, ar ko atļauj sākt sarunas, paredzēt kārtību, kādā Komisijai periodiski jāsniedz informācija Padomei visa sarunu procesa, lai Savienība noslēgtu starptautisku nolīgumu, gaitā.

73 Šādos apstākļos ir jānoraida Komisijas prasība atcelt tiesību aktu, ciktāl tā attiecas uz šī lēmuma 2. panta otro teikumu.

74 Otrkārt, Komisija apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļā, kurā ir ietvertas strīdīgās sarunu norādes, neesot ievērots LESD 218. panta 4. punktā paredzētais pilnvaru, kas attiecīgi piešķirtas Padomei un Īpašajai komitejai, kā arī Komisijai kā sarunu vadītājai, sadalījums un ka ar to esot pārkāpts arī LES 13. panta 2. punkts, kā arī institucionālā līdzsvara princips.

75 Ņemot vērā Tiesā iesniegtos rakstveida un mutvārdu apsvērumus, tā kā tika atgādināts, ka šajā lietā Padome bija iecēlusi Īpašo komiteju, vispirms ir jānosaka, vai Padomei ir tiesības sarunu norādēs paredzēt tādus procesuāla rakstura noteikumus kā šajā lietā, un apstiprinošas atbildes gadījumā, vai apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļā paredzētie noteikumi atbilst LESD 218. panta 4. punktā paredzētajam pilnvaru sadalījumam starp iestādēm un Īpašo komiteju.

76 Šajā ziņā no apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas 1. punkta trešā teikuma, skatot to kopsakarā ar Padomes 2013. gada 8. maija paziņojuma otro daļu, izriet, ka Padomes ieceltā Īpašā komiteja ir "pilnvarota uzraudzīt sarunu norisi un palīdzēt sarunu vadītājam, ņemot vērā Padomes pieņemtās sarunu norādes". Turklāt šīs A sadaļas 1. punkta ceturtajā teikumā ir paredzēts, ka šīs komitejas sanāksmes organizē un vada Padomes prezidējošā dalībvalsts.

77 Tā kā Padomei ir tiesības iecelt Īpašo komiteju un Komisijai saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu sarunas jāveic, "apspriežoties ar šo komiteju", Komisijai minētā komiteja ir jāinformē par visiem sarunu aspektiem, lai apspriešanās ar to būtu lietderīga. Tikai tādējādi Īpašā komiteja var formulēt viedokļus un norādījumus attiecībā uz nostāju, kāda Komisijai būtu jāpauž sarunu laikā.

78 Šādos apstākļos LESD 218. panta 4. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to Padomei ir piešķirtas tiesības paredzēt sarunu norādēs procesuālos noteikumus, kas regulē informēšanas, apspriešanās un konsultēšanās procesu starp Īpašo komiteju un Komisiju, jo šādi noteikumi atbilst mērķim nodrošināt labu sadarbību iekšējā līmenī.

79 Tomēr ir jāpārbauda, vai apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļā ir ietverti citi noteikumi, kas, lai gan tie ir pilnībā procesuāla rakstura, varētu atņemt sarunu vadītājam LES 17. panta 1. punktā atzītās pilnvaras.

80 Attiecībā uz apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas 1. punkta pirmo teikumu, saskaņā ar kuru "Komisija risina sarunas saskaņā ar spēkā esošajiem atbilstošajiem Savienības tiesību aktiem", ir jānorāda, ka tas ir atgādinājums Komisijas darbības jomas šajā jautājumā vispārīgajam raksturam. Šajā ziņā turklāt šīs A sadaļas 2. punkta pirmajā teikumā ir lietderīgi norādīts, ka "sarunām jābūt sagatavotām savlaicīgi iepriekš".

81 Attiecībā uz šī paša punkta otro teikumu, saskaņā ar kuru, lai sagatavotos sarunām, "Komisija paziņo paredzēto grafiku un sarunu tematus Padomei un nosūta atbilstošos dokumentus iespējami īsā laikā, lai Īpašās komitejas locekļiem dotu iespēju pieņemamā termiņā labi sagatavoties turpmākajām sarunām", ir jānorāda, ka, pirmkārt, ar šo elementu tiek skaidrots apstrīdētā lēmuma 2. panta otrajā teikumā paredzētais pienākums, kurš, kā tas izriet no šī sprieduma 68. punkta, ir saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu. Otrkārt, minētais elements nosaka kārtību, kādā notiek apspriešanās ar Īpašo komiteju, ko Padome ieceļ saskaņā ar LESD 218. panta 4. punktu.

82 Tas pats arī attiecas uz apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas 4. punktu, kurā ir paredzēts, ka "Komisija ziņo Padomei par sarunu iznākumu pēc katras sarunu kārtas un katrā ziņā vismaz vienu reizi trijos mēnešos" un ka "Komisija informē Padomi par jebkuru būtisku problēmu, kas var rasties sarunu gaitā, un apspriežas par šo jautājumu ar Īpašo komiteju".

83 Visbeidzot ir jāuzskata, ka apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas 3. punkta otrais teikums, kurā ir paredzēts, ka Klimata pārmaiņu komitejai var lūgt pamatnostādnes par sarunu specifiskiem tehniskajiem aspektiem, "saņemot Īpašās komitejas iepriekšēju atļauju", arī ietilpst apspriešanās ar Īpašo komiteju kārtībā.

84 No tā izriet, ka šī sprieduma 80.–83. punktā aplūkotie minētās A sadaļas elementi nav pretrunā ne LESD 218. panta 4. punktam, ne LES 13. panta 2. punktam, ne institucionālā līdzsvara principam, ne arī LESD 295. pantam.

85 Līdz ar to visbeidzot atliek novērtēt divus apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas elementus, proti, tā 1. punkta otro teikumu, kurā ir paredzēts, ka "vajadzības gadījumā 1. panta 2. punktā minētā Īpašā komiteja vai Padome sagatavo detalizētas Savienības sarunu nostājas", kā arī tā 3. punkta pirmā teikuma konkrēto elementu, saskaņā ar kuru Īpašajai komitejai pirms katras sarunu kārtas ir atļauts "definēt nostājas [..] sarunām".

86 Ir jānorāda, ka šie noteikumi ir tiesību normas, kuru mērķis ir uzlikt pienākumu sarunu vadītājam.

87 Faktiski, lai arī Padome tikai apgalvo, ka sarunu norāžu mērķis ir palīdzēt sarunu vadītajam un ka to nevar uzskatīt par pienākumu Komisijai sasniegt "ieteikto rezultātu", no šiem noteikumiem, skatot tos kopsakarā ar to formulējumu un kontekstu, izriet, ka to mērķis ir, lai šīm nostājām būtu saistoša iedarbība uz sarunu vadītāju.

88 Īpašās komitejas vai attiecīgā gadījumā pašas Padomes pieņemto nostāju saistošais raksturs ir pretrunā LESD 218. panta 4. punktam.

89 Faktiski, pirmkārt, abi šī sprieduma 85. punktā minētie elementi uztic Īpašajai komitejai uzdevumu sagatavot detalizētas Savienības sarunu nostājas, kas pārsniedz tai šajā tiesību normā noteikto konsultatīvo funkciju.

90 Otrkārt, lai arī ir skaidrs, ka LESD 218. panta 4. punktā Padomei ir atļauts formulēt sarunu norādes, šajā tiesību normā turpretī minētajai iestādei nav piešķirtas tiesības – pretēji tam, kas paredzēts apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas 1. punkta otrajā teikumā, – noteikt sarunu vadītājam "detalizētas sarunu nostājas".

91 No tā izriet, ka Padome, iekļaujot minētos elementus sarunu norādēs, ir pārkāpusi LES 13. panta 2. punktā paredzēto pienākumu darboties saskaņā ar pilnvarām, kas tai ir piešķirtas LESD 218. panta 2.–4. punktā.

92 Šādi rīkojoties, Padome ir pārkāpusi arī institucionālā līdzsvara principu.

93 Šādos apstākļos ir jāatceļ apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas 1. punkta otrais teikums, kā arī šīs A sadaļas 3. punkta pirmajā teikumā ietvertais formulējums "un definēt [..] nostājas [..] sarunām".

94 Attiecībā uz Savienības tiesību akta daļējas atcelšanas nosacījumiem no pastāvīgās judikatūras izriet, ka šāda atcelšana ir iespējama tikai tad, ja elementi, kurus prasa atcelt, ir nodalāmi no pārējā tiesību akta (skat. spriedumus Komisija/Padome, C-29/99, EU:C:2002:734, 45. punkts, un Vācija/Komisija, C-239/01, EU:C:2003:514, 33. punkts). Tiesa jau atkārtoti ir nospriedusi, ka nodalīšanas prasība nav izpildīta, ja tiesību akta daļēja atcelšana groza šī akta būtību (skat. spriedumus Komisija/Polija, C-504/09 P, EU:C:2012:178, 98. punkts, kā arī Komisija/Parlaments un Padome, C-427/12, EU:C:2014:170, 16. punkts). Attiecībā uz apstrīdēto noteikumu nodalāmības pārbaudi tā prasa izvērtēt minēto noteikumu piemērojamību, lai varētu noteikt, vai to atcelšana grozītu apstrīdētā lēmuma jēgu un būtību (skat. spriedumu Komisija/Igaunija, C-505/09 P, EU:C:2012:179, 112. punkts un tajā minētā judikatūra).

95 Šajā lietā apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas 1. punkta otrais teikums, kā arī šī sprieduma 85. punktā minētais šīs A sadaļas 3. punkta pirmajā teikumā ietvertais formulējums "un definēt [..] nostājas [..] sarunām" ir nodalāmi no šī lēmuma pārējās daļas. Faktiski šie divi atcelšanas pamati nemaina apstrīdētā lēmuma būtību, un it īpaši tie neietekmē tos Komisijas pienākumus attiecībā uz sarunu vadīšanu, kādi izriet no minētā lēmuma pielikumā ietvertajām sarunu norādēm, kā arī pienākumu informēt Padomi, kas izriet no minētā lēmuma 2. panta otrā teikuma.

96 Turklāt minētā atcelšana arī nevar mainīt citu apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas elementu būtību.

97 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka ir jāatceļ apstrīdētā lēmuma pielikuma A sadaļas "Sarunu procedūra":

— 1. punkta otrais teikums, saskaņā ar kuru "vajadzības gadījumā 1. panta 2. punktā minētā Īpašā komiteja vai Padome sagatavo detalizētas Savienības sarunu nostājas", un

— minētās sadaļas 3. punktā ietvertais formulējums "un definēt [..] nostājas [..] sarunām".

Par tiesāšanās izdevumiem

98 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisijas prasība ir daļēji apmierināta, Komisija un Padome atbilstoši Reglamenta 138. panta 3. punktam sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas, tostarp tos, kas attiecas uz tiesvedību, kurā tika izdots rīkojums Komisija/Padome (C-425/13, EU:C:2014:91).

99 Saskaņā ar minētā reglamenta 140. panta 1. punktu Parlaments, kā arī Čehijas Republika, Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Polijas Republika, Zviedrijas Karaliste un Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanas izdevumus paši.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) atcelt Padomes 2013. gada 13. maija lēmuma, ar ko pilnvaro sākt sarunas par Eiropas Savienības emisiju kvotu tirdzniecības sistēmas sasaisti ar Austrālijas emisiju kvotu tirdzniecības sistēmu, pielikuma A sadaļas "Sarunu norādes":

— 1. punkta otro teikumu, saskaņā ar kuru "vajadzības gadījumā 1. panta 2. punktā minētā Īpašā komiteja vai Padome sagatavo detalizētas Savienības sarunu nostājas", un

— minētās sadaļas 3. punktā ietverto formulējumu "un definēt [..] nostājas [..] sarunām";

2) pārējā daļā prasību noraidīt;

3) Eiropas Komisija un Eiropas Savienības Padome sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas, tostarp tos, kas attiecas uz tiesvedību, kurā tika izdots rīkojums Komisija/Padome (C-425/13, EU:C:2014:91);

4) Eiropas Parlaments, kā arī Čehijas Republika, Dānijas Karaliste, Vācijas Federatīvā Republika, Francijas Republika, Nīderlandes Karaliste, Polijas Republika, Zviedrijas Karaliste un Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.

[Paraksti]